

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula III. Genus est prius specie

urn:nbn:de:bsz:31-102400

Genus est prius specie.

I. Philosophus *Categ. Cap. XII. §. 3.* inter diversos modos prioritatis & hunc posuit, secundum quem illud dicitur prius, à quo non recipiatur essendi consequentia. Circa quem modum Fonseca *IV. Metaph. cap. I. q. I. §. III.* distinguit & dicit, duobus modis posse ab uno ad alterum non recipiari consequentiam: uno quoad predicationem, nempe si de quâcunque re alterum dicitur, dicatur ipsum, non tamen vice versâ; & illud, à quo sic non recipiatur consequentia, concedit esse prius, sed non naturâ. Alterò quoad existentiam, quod tum accidit, cum alterò positò in rerù naturâ necessariò ponitur ipsum, ipsò tamen positò non necesse est poni & alterum. Hòc posteriori modò genus quoddam prius esse specie manifestum est: positò enim homine in rerum naturâ, necessariò ponitur homo animal, sed positò animali, non necessariò ponitur homo. E. animal est prius homine. Sed si vera est sententia eorum, inquit Fonseca, qui dicunt, lineas esse actu in mediâ superficie, & numerum esse verum genus numerorum, dariq; simul in rerum naturâ plures species numerorum, quarum alie sint partes aliarum, planè sequitur, non omne genus esse prius naturâ suis speciebus, illò prioris modò cum
hinc

hinc dicitur
reciproco
numeru
admodu
secundu
linea ex
riò, exis
existit b
modum
etiam c
cunque
numeri
cunque
rius pra
tudinis
tudo est
II. I
Phys. V
nuat du
alteram
Et hinc
quando
tia in re
recipro
lectu: q
necessar
sâ. Et l
cie, sic
ret: app

hæc datis perspicue sequatur, magnitudinem recipiari cum lineâ secundum existentiam. & numerum eodem modo cum binariô. Nam quemadmodum, si lineâ existit, magnitudo existit: Ita secundum hanc sententiam, si magnitudo existit, lineâ existit, eodemque modo, ut existente binariô, existit numerus, sic etiam existente numerô, existit binarius. Hæc Fonseca. Juxta priorem modum omne genus prius est specie, ut patet etiam de numerô respectu binarii: de quocunque enim dicitur binarius, de eô etiam numerus dicitur; sed non vice versâ, de quocunque numerus dicitur, de eô statim binarius prædicatur: eademque est ratio magnitudinis & lineæ. Omnis enim lineâ magnitudo est, sed non omnis magnitudo lineâ est.

II. Petrus Hurtadus de Mendozâ *disst. Phys. VIII. s. VI.* consequentiam essendi innuat duplicem: unam *essendi in rerum naturâ*, alteram *essendi in intellectu & apprehensione*. Et hinc duplicem innuit prioritatem. Unam, quando nō recipiatur essendi consequentia in rerum naturâ; alteram, quando non recipiatur essendi consequentia in intellectu: quando scilicet unô apprehensô aliud necessariô apprehenditur, sed non vice versâ. Et hæc ratione omne genus est prius specie, sicut iterum de numerô & binariô apparet: apprehensô enim binariô necessariô ap-

prehenditur numerus; sed apprehensio numerus non necessario apprehenditur binarius, cum binarius non ita includatur in conceptu numeri, sicut numerus includitur in conceptu binarii; eademque est ratio magnitudinis, respectu linearum.

REGULA IV.

Genus est latius specie. Aristoteles

IV. Top. cap. I. §. 9.

I. Genus est latius speciebus singulis, five specie quâlibet per se sumtâ: ut, animal est latius homine, & virtus latius patet quam temperantia. Speciebus verò omnibus simul sumtis genus non est latius, sed cum iis reciprocatur: ut animal cum homine & brutò.

II. Hinc colligitur, ut Aristoteles *ibid.* addit, opinabile non posse esse speciem entis, quia ens non est latius opinabili, sed opinabile potius est latius ente, cum & quod est, & quod non est, opinabile fit. Cicero i. *Tus.* vocem ἐντελέχεια apud Aristotelem scribit significare continuatam motionem & perennem. Hanc explicationem Ciceronis non admittit nostra Regula, quia apud Aristotelem *III. Phys.* ἐντελέχεια est genus motus. Definit enim motum per ἐντελέχειαν tanquam per genus, quod Aristoteles facere non potuit.

misset
Genus
motio
motu,
Vide

Specie
tura

I. O
aiunt
dividu
naturâ
solum
talis g
bruta
specie
natura
II. S
in h. l.
magis
cies; a
Porph
nam un
jus n
tioner